

Starptautiskās tiesības

Starptautiskās tiesības ir noteikumu kopums, ko valstis vai nācijas ir atzinušas par saistošu savstarpējās attiecībās, tostarp attiecībās ar starptautiskām organizācijām. Starptautisko tiesību normas parasti ir iekļautas suverēnu valstu starpā noslēgtos nolīgumos un/vai atvasinātas no šiem nolīgumiem.

Jomas

Termins „starptautiskās tiesības” var attiekties uz divām juridiskām disciplīnām:

- starptautiskās publiskās tiesības reglamentē attiecības starp valstīm un starptautiskām organizācijām tādās jomās kā cilvēktiesības, līgumu tiesības, jūras tiesības, starptautiskās krimināltiesības un starptautiskās humanitārās tiesības,
- starptautiskās privāttiesības jeb kolīziju normas ir procesuālo tiesību noteikumu kopums, kas nosaka, kura tiesību sistēma un kuras jurisdikcijas tiesību akti reglamentē konkrētu juridisko strīdu. Šos noteikumus piemēro juridiskiem strīdiem, kuros ir pārrobežu elementi, piemēram, gadījumos, kad līgumslēdzējas puses atrodas dažādās valstīs vai pārrobežu elementi pastāv vairāku jurisdikciju valstīs, piemēram, Apvienotajā Karalistē.

Saistība ar Eiropas Savienības (ES) tiesībām

Lai gan [ES tiesības](#) var uzskatīt par īpašu starptautisko tiesību veidu, galveno ES tiesību aktu kopumu raksturo dažas īpašas iezīmes, kas nav raksturīgas starptautiskajiem tiesību aktiem, piemēram, pilsoņi ES dalībvalstu tiesās var atsaukties uz ES tiesību aktos garantētajām tiesībām, bet, lai varētu atsaukties uz starptautisko tiesību aktiem, tie parasti vispirms jātransponē valsts tiesību sistēmā. Turklāt ES tiesību normas bieži ir prioritāras attiecībā pret ES dalībvalstu tiesību normām. Tāpēc šajā portālā ir atsevišķas ES tiesībām un starptautiskajām tiesībām veltītas sadaļas.

Avoti un datubāzes

Galvenie starptautisko tiesību avoti ir starptautiski nolīgumi un konvencijas, kas papildina vispāratzītu vērtību, standartu un principu kopumu, kuram ne vienmēr jābūt skaidri minētam nolīgumos. Starptautiski nolīgumi var būt divpusēji (t. i., noslēgti starp divām suverēnām valstīm) vai daudzpusēji (t. i., noslēgti starp vairāk nekā divām valstīm). Šādus nolīgumus valstis ļoti bieži sagatavo un pieņem starptautiskās organizācijās, piemēram, [Apvienoto Nāciju Organizācijā](#) (ANO), [Eiropas Padomē](#) un daudzās citās. Svarīgs starptautisko tiesību avots ir arī starptautisko tiesu judikatūra.

Informācija par starptautiskajām tiesībām ir atrodama dažādos publiski pieejamos informācijas avotos. Sniedzam šo avotu sarakstu ar piebildi, ka tas nav izsmeljošs:

- [ANO nolīgumu kolekcija](#),
- [ANO cilvēktiesības](#),
- Eiropas Padomes [konvencijas](#): cilvēktiesību, demokrātijas, tiesiskās sadarbības konvencijas,
- [Starptautiskā Jūras organizācija](#) (*International Maritime Organisation - IMO*): jūras tiesības,
- [Starptautiskā Civilstāvokļa komisija](#) (*International Commission on Civil Status - ICCS*),
- [Pasaules Tirdzniecības organizācija](#) (PTO): starptautiskās tirdzniecības tiesības,
- [Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija](#) (EBTA) un [Eiropas Ekonomikas zona](#) (EEZ),
- Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) [Pretkukuļošanas konvencija](#),
- Amerikas Advokātu biedrības [Starptautisko tiesību elektroniskā informācijas sistēma](#) (*Electronic information system for international law - EISIL*),
- tīmekļa vietnē [HG.org](#) pieejamais [Starptautisko tiesību ceļvedis](#),

- [Hāgas Starptautisko privāttiesību konferences](#) (*Hague Conference on Private International Law - HCCH*) tīmekļa vietnē ir pieejamas šajā jomā noslēgtās konvencijas un nolīgumi, kā arī specializētas informācijas sadaļas par starptautiskai izmantošanai paredzētu dokumentu legalizāciju ([Apostille](#)), dokumentu nodošanu, bērnu nolaupišanu un adopciju.

Apvienoto Nāciju Organizācija ir izveidojusi arī [Starptautisko tiesību komisiju](#). Tās uzdevums ir veicināt starptautisko tiesību normu pakāpenisku izstrādi un kodifikāciju. Šajā nolūkā tā publicē pētījumu un apsekojumu rezultātus, apkopo precedentus un gatavo jaunu nolīgumu priekšlikumus. Starptautisko tiesību komisija ir izstrādājusi daudzus svarīgus līgumus un citus starptautisko tiesību pamatdokumentus.

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.

Lapa atjaunināta: 18/01/2019